

Міністерство освіти і науки України НТУУ «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» Навчально-науковий Фізико-технічний інститут

Криптографія

Комп'ютерний практикум №3. **Криптоаналіз афінної біграмної підстановки** Варіант №3

Виконав:

Студент групи ФБ-31

Васалатій А. Ю., Яковчук О. С.

Перевірено:

Байденко П. В.

Виконання роботи було почато з ознайомлення з шифром афінної біграмної підстановки. На відміну від шифру Віженера, який ми досліджували в межах минулого практикуму, що працював з окремими символами, даний шифр здійснює перетворення біграм незалежно одна від одної. В процесі шифрування текст розбивається на біграми, що не перетинаються, і кожна подається у вигляді:

$$(x_{2i-1}, x_{2i}) < -> X_i = x_{2i-1}m + x_{2i}$$
, де $m-$ розмір алфавіту.

Саме перетворення виглядає наступним чином:

$$Y_i = aX_i + b \mod m^2$$
, де $(a, b) -$ ключ, $0 < a < m^2$; $0 \le b < m^2$.

При чому на a накладається додаткова умова - воно має бути взаємопростим з m^2 , адже лише у такому випадку воно буде мати обернене за цим модулем, яке необхідне для проведення дешифрування, що виконується наступним чином:

$$X_i = a^{-1}(Y_i - b) \bmod m^2.$$

Знаючи це - відразу було реалізовано підготовчий код, що за відомим ключем зможе зчитати і розшифрувати ШТ з файлу за переданим шляхом. Однак ключ у нас відсутній - потрібно реалізувати атаку лише за наявним ШТ. За рахунок збереження у ШТ статичних властивостей пов'язаних з біграмами для атак можна застосувати частотний аналіз. Тобто, знаючи найпоширеніші біграми російської мови на використовуваному алфавіті без пробілу - "ст", "но", "то", "на", "ен", ми можемо спробувати співставляти їх з біграмами, що найчастіше зустрічаються у нашому ШТ. Для підрахунку частот біграм був використаний код з першого практикуму, однак попередньо трохи видозмінений. Отримавши дві пари виду "біграма ШТ - біграма ВТ" ми можемо скласти систему з двох лінійних порівнянь виду:

$$\begin{cases} Y^* \equiv aX^* + b \pmod{m^2} \\ Y^{**} \equiv aX^{**} + b \pmod{m^2} \end{cases}$$

3 неї можемо отримати a, для чого достатньо розв'язати лінійне порівняння: $a(X^* - X^{**}) = (Y^* - Y^{**}) \mod m^2$. Для цього, згадавши необхідні математичні основи було реалізовано відповідні підпрограми - для пошуку НСД, оберненого за модулем (на основі розширеного алгоритму Евкліда) і власне підпрограму, що розв'язує лінійні порівняння, беручи до уваги усі можливі варіанти розв'язку.

Далі як загалом, так і в коді, для кожного отриманого a обчислюється $b = Y^* - aX^* mod m^2$.

Маючи потенційні ключі (a, b) ми можемо спробувати розшифрувати ШТ, однак виникає необхідності перевіряти отримані тексти на змістовність. Користуючись отриманими знаннями в межах першого комп'ютерного практикуму для автоматизації цього процесу було прийнято рішення використовувати статистичні властивості притаманні природним мовам. Спочатку було здійснено спробу відсіювати некоректні ключі шляхом підрахунку частот найпоширеніших монограм і порівнянню їх з еталонними з відкритих джерел/результатами першого КП - що загалом працювало, однак беручи до уваги відносно невеликі розміри ШТ/ВТ і як наслідок відхилення у статичній інформації відносно значень отриманих на великих обсягах даних - давало слабші результати, ніж були отримані фінальним способом. Як остаточне рішення для відсіювання некоректних розшифрувань було обрано порівняння ентропії монограм та біграм з перекриттям (важливо брати саме з перекриттям, адже інакше через однаковий розподіл частот біграм як ШТ, так і ВТ буде отримано однакове значення ентропії, наближене до еталонного) з еталонними. Такий підхід

засновується на тому, що спроба розшифрувати ШТ з некоректним ключем дасть нам текст, дані ентропійні характеристики якого будуть перевищувати ті, що відповідають текстам, написаним природною мовою, адже шифр афінної біграмної заміни не зберігає частотні характеристики біграм, що перетинаються, і як наслідок монограм.

На основі КП1 як порогові значення для H_1 та H_2 було обрано 4.455 і 4.125 відповідно.

Тип джерела відкритого тексту	Ентропія	Надлишковість	
Н1 (монограми)	4.4393304946163665	0.10392519462562477	
H1_ws (монограми з пробілами)	4.347574526370398	0.1304850947259204	
Н2_по (біграми без перетинів)	4.122434891829624	0.16789028259001282	
H2_no_ws (біграми без перетинів з пробілами)	3.9412994623955098	0.211740107520898	
H2_ov (біграми з перетинами)	4.121835034126119	0.16801136331954447	
H2_ov_ws (біграми з перетинами та пробілами)	3.9413951409046173	0.21172097181907656	

Приклад роботи скрипта:

женномукомпонентуженственностидостоевскогоможноопределитьследующимобразомособенносильнаябисексуаль гоотцаэтотхарактербисексуальностимыдобавляемкранееузнаннымкомпонентамегосуществараннийсимптомприпа сторонысверхятызахотелубитьотцадабыстатьотцомсамомутеперьтыотецноотецмертвыйобычныймеханизмистерич мфантазиимужскогожеланияиодновременномазохистскимпосредствомнаказаниятоестьсадистическимудовлетвор нииегосодержанияперешловотношениемеждуяисверхяноваяинсценировканавторойсценетакиеинфантильныереакц цаостаетсятемжесамымнетонухудшаетсясгодамитакимобразомпродолжаетоставатьсяиненавистьдостоевскогоко наделефантазиясталареальностьювсемерызащитытеперьа

Saved to: decrypted/03_dec_199_700.txt

5 найчастіших біграм ШТ:

	-			
тд	рб	во	щю	кд
0.0273535	0.0188277	0.0184725	0.0159858	0.0149201

Знайдений ключ:

a=199, b=700

Розшифрований текст:

отцеубийствокакизвестноосновноеиизначальноепреступлениечеловечестваиотдельног очеловекавовсякомслучаеоноглавныйисточникчувствавинынеизвестноединственныйлии сследованиямнеудалосьещеустановить душевноепроисхождениевиныи потребностииску пл енияноотнюдьнесущественноединственный лиэтоисточник психологическое положение сло жноинуждаетсявобясненияхотношениемальчикакотцукакмыговоримамбивалентнопомимон енавистииззакоторойхотелосьбыотцакаксоперникаустранить существуетобычнонекотор аядолянежностикнемуобаотношениясливаютсявидентификациюсотцомхотелосьбызанятьм естоотцапотомучтоонвызываетвосхищениехотелосьбыбыть каконипотомучтохочетсяегоу странить в сеэтонаталкивается накрупное препятствие в определенный моментребенок начи наетпонимать чтопопытка устранить отцака к соперника в стретилабы состороны отцана каза ниечерезкастрациюизстрахакастрациитоесть винтересах сохранения своеймужественнос тиребенокотказываетсяотжеланияобладатыматерыюиотустраненияотцапосколькуэтожел аниеостаетсявобластибессознательногооноявляетсяосновойдляобразованиячувствави нынамкажетсячтомыописалинормальныепроцессыобычнуюсудьбутакназываемогоэдиповак омплексаследуетоднаковнестиважноедополнениевозникаютдальнейшиеосложненияеслиу ребенкасильнееразвитконституционныйфакторназываемыйнамибисексуальностьютогдап одугрозойпотеримужественностичерезкастрациюукрепляетсятенденцияуклонитьсявсто ронуженственностиболеетоготенденцияпоставить себянаместоматерииперенятьеерольк акобекталюбвиотцаодналишьбоязнькастрацииделаетэтуразвязкуневозможнойребенокпо нимаетчтоондолженвзятьнасебяикастрированиееслионхочетбытьлюбимымотцомкакженщи натакобрекаютсянавытеснениеобапорываненавистькотцуивлюбленностьвотцаизвестная психологическаяразницаусматриваетсявтомчтоотненавистикотцуотказываютсявследст виестрахапередвнешнейопасностьюкастрациейвлюбленностьжевотцавоспринимаетсякак внутренняя опасность первичного позываюторая посутисвоей сновавозвращается ктойжев нешнейопасностистрахпередотцамделаетненавистькотцунеприемлемойкастрацияужасна каквкачествекарытакиценылюбвиизобоихфактороввытесняющихненавистькотцупервыйне посредственный страхнаказания и кастрацииследует назвать нормальным патогеническое у силениепривноситсякаккажетсялишьдругимфакторомбоязныюженственнойустановкиярко выраженнаябисексуальнаясклонностьстановитсятакимобразомоднимизусловийилиподтв ержденийневрозаэтусклонностьочевидноследуетпризнатьиудостоевскогоионалатентна ягомосексуальностьпроявляетсявдозволенномвидевтомзначениикакоеимелавегожизнид ружбасмужчинамивегодостранностинежномотношенииксоперникамвлюбвиивегопрекрасно мпониманииположенийобяснимыхлишьвытесненнойгомосексуальностьюкакнаэтоуказываю тмногочисленныепримерыизегопроизведенийсожалеюноничегонемогуизменитьеелиподро бностионенавистиилюбвикотцуиобихвидоизмененияхподвлияниемугрозыкастрациинесве дущемувпсихоанализечитателюпокажутсябезвкуснымиималовероятнымипредполагаючтои меннокомплекскастрациибудетотклоненсильнеевсегоносмеюуверитьчтопсихоаналитиче скийопытставитименноэтиявлениявневсякогосомненияинаходитвнихключклюбомуневроз уиспытаемжееговслучаетакназываемойэпилепсиинашегописателянонашемусознаниютакч уждытеявлениявовластикоторыхнаходитсянашабессознательнаяпсихическаяжизньуказа ннымвышенеисчерпываютсявэдиповомкомплексепоследствиявытесненияненавистикотцун овымявляетсяточтовконцеконцовотождествлениесотцомзавоевываетвнашемяпостоянное местоэтоотождествлениевоспринимаетсянашимянопредставляетсобойвнемособуюинстан циюпротивостоящуюостальномусодержаниюнашегоямыназываемтогдаэтуинстанциюнашимс верхяиприписываемейнаследницеродительскоговлияниянаиважнейшиефункцииеслиотецб ылсуровнасильственжестокнашесверхяперенимаетотнегоэтикачестваивегоотношениикя сновавозникаетпассивностькоторойкакразнадлежалобыбытьвытесненнойсверхясталоса пистическимястановитсямазохистскимтоесть восновесвоейженственнопассивнымвнашем явозникаетбольшаяпотребностьвнаказанииия отчастиот даетсебякактаковоевраспоряже ниесудьбыотчастиженаходитудовлетворениевжестокомобращенииснимсверхясознаниеви ныкаждаякараявляетсяведь восновесвоейкастрациейикактаковаяосуществлениемизнача льногопассивногоотношениякотцуисудьбавконцеконцовлишьдальнейшаяпроекцияотцано рмальныеявленияпроисходящиеприформированиисовестидолжныпоходить наописанныезде сьанормальныенамещенеудалосьустановитьразграничениямеждунимизамечаетсячтонаиб ольшаярольздесьвконечномитогеприписываетсяпассивнымэлементамвытесненнойженств енностииещекакслучайныйфакторимеетзначениеявляетсяливнушающийстрахотецивдейст вительностиособеннонасильственнымэтоотноситсякдостоевскомуфактегоисключительн огочувствавиныравнокакимазохистскогообразажизнимысводимкегоособенноярковыраже нномукомпонентуженственностидостоевскогоможноопределитьследующимобразомособен носильнаябисексуальнаяпредрасположенностьиспособностьсособойсилойзащищатьсяот зависимостиотчрезвычайносуровогоотцаэтотхарактербисексуальностимыдобавляемкра нееузнаннымкомпонентамегосуществараннийсимптомприпадковсмертиможнорассматрива ть какотождествлениесвоегоя сотцомдопущенное вкачественака зания состороны сверхяты захотелубить отцадабыстать отцомсамому теперь ты отецноот ецмертвый обычный механизми стерическихсимптомовиктомужетеперьтебяубиваетотецдлянашегоясимптомсмертиявляе тсяудовлетворениемфантазиимужскогожеланияиодновременномазохистскимпосредством наказаниятоесть садистическиму довлетворениемобая исверхя играютрольотцаи дальшево бшемотношениемеждуличностьюиобектомотцаприсохраненииегосодержанияперешловотно шениемеждуяисверхяноваяинсценировканавторойсценетакиеинфантильныереакцииэдипо вакомплексамогутзаглохнутьеслидействительностьнедаетимвдальнейшемпищинохаракт еротцаостаетсятемжесамымнетонухудшаетсясгодамитакимобразомпродолжаетоставатьс яиненависть достоевского котцужелание смертиэтому злому отцустановится опаснымеслит акиевытесненныежеланияосуществляютсянаделефантазиясталареальностьювсемерызащи тытеперьа

Висновки

Першочергово, в межах даного практикуму нами було здійснено ознайомлення з теоретичними відомостями щодо шифру афінної біграмної заміни. Розглянувши перетворення, що застосовується в межах даного шифру, було визначено алгоритм проведення атаки на основі ШТ шляхом застосування частотного аналізу. Атака відбувається за рахунок збереження у ШТ певних статистичних властивостей ВТ, а саме значень

частот зустрічі біграм, що не перетинаються. Також було нагадано певні теоретичні основи щодо розв'язування лінійних порівнянь - необхідного кроку при відновленні застосованого ключа.

Базуючись на отриманих знаннях в першій частині практикуму, нами було реалізовано програмний засіб, що використовуючи частотний аналіз, здійснює відновлення відкритого тексту перетвореного шифром афінної біграмної заміни. Процес роботи повністю автоматизований, і загалом не вимагає втручання з боку користувача, за рахунок детектування і відсіювання некоректних результатів дешифрування, шляхом аналізу ентропійних властивостей отриманих ВТ і порівняння їх з еталонними, що відповідають текстам написаним природною мовою.